

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 71218-05-24 רובינוב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

לפני כבוד הרשמת בכירה נעמה ניר

התובעת: ז'אנה רובינוב

נגד

הנתבעת: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

פסק דין

1. אין מחלוקת כי בחודש אוקטובר 2023, חויב כרטיס האשראי של הנתבעת בסך של 12,575 ש"ח בגין עסקאות אשר, לטענת הנתבעת, שולמו באמצעות הארנק הדיגיטלי- APPLE PAY. הנתבעת טוענת כי מעולם לא התקינה בטלפון הנייד שלה את הארנק הדיגיטלי האמור, וכי אין לחייב אותה בגין עסקאות אלה וכי על הנתבעת, להחזיר לה את דמי העסקאות בהן חויבה. התובעת טוענת כי שהתה בספרד בין התאריכים 1.10.23 – 17.10.23. בתאריך 17.10.23 התקשר אליה נציג הנתבעת ושאל אותה האם ביצעה עסקה בשוויץ. התובעת לטענתה הכחישה את העסקה. למרות זאת, חויבה התובעת בגין עסקאות נוספות אשר בוצעו לכאורה מחוץ לארץ, באמצעות הארנק הדיגיטלי. התובעת טוענת, בתמצית, כי נפלה קורבן לתוקף אשר עשה שימוש לרעה בפרטי כרטיס האשראי שלה.

2. הנתבעת צירפה לכתב ההגנה את פירוט חיובי האשראי אשר הוכחו על ידיה התובעת: מדובר ב – 44 חיובים אשר בוצעו רובם בספרד, ושניים מהם בשוויץ. חלקם בוצעו באמצעות הארנק הדיגיטלי, וחלקם באמצעות כרטיס האשראי עצמו או באמצעות קנייה מקוונת. הרכישות בוצעו בין התאריכים 7.10.24 – 23.10.24.

3. הנתבעת טוענת כי העסקאות בוצעו באמצעות חיוב בארנק הדיגיטלי אליו היו מוזנים פרטי כרטיס החיוב של הנתבעת, ומאחר ומדובר באימות דו שלבי הכולל משלוח קוד אל מספר הטלפון של הנתבעת ואישורו, מכך נובע כי הנתבעת ביצעה את העסקאות בעצמה או נתנה את פרטי כרטיס החיוב שלה לצד ג' אשר ביצע את העסקאות ומשכך, אין להחזיר לה את דמי העסקאות שבוצעו.

4. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ובראיות המצורפות ושקלתי את העדויות אשר נשמעו לפני, מצאתי לנכון דחות את התביעה. בהתאם להוראת תקנה 15(ב) לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז-1976, פסק הדין יהיה מנומק בצורה תמציתית.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 71218-05-24 רובינוב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

5. הנתבעת טענה, באופן גורף, כי עצם התקנת ארנק דיגיטלי מסוג APPLE Pay ורכישה באמצעותו הינן פעולות מאובטחות באופן מיוחד, אשר מחייבת מסקנה אחת – התובעת או מי מטעמה ביצע את הרכישות האמורות, שכן לא ניתן לבצען ללא מתן הרשאה מתאימה. טענה זו כבר דחיתי בעבר (ראה והשווה ת"ק 4283-06-23 מנסור נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ) אולם אפשרתי לנתבעת להגיש חוות דעת מומחה לשם תמיכה בטענותיה. כמובן, שגם התובעת היתה יכולה להגיש חוות דעת כזו מטעמה אך זו כאמור לא הוגשה (ואף לא התבקשה הגשתה). חוות דעת המומחה מטעם הנתבעת חזרה על הטענות בדבר מנגנוני האבטחה המוגברים בהם מוגנת התקנת ארנק דיגיטלי ורכישה באמצעותו וכן ניתוח העסקאות אשר הוכחו על ידי התובעת.
6. המסגרת הנורמטיבית החלה על המקרה שלפנינו הינה חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019 (להלן: "החוק"), נוכח טענת התובעת לפיה העסקאות בוצעו שלא בהרשאתה, הוראת החוק הרלוונטית לענייננו הינה "שימוש לרעה" בכרטיס אשראי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק:

"שימוש לרעה", באמצעי תשלום – שימוש באמצעי תשלום או ברכיב חיוני שלו בידי מי שאינו זכאי לכך לפי חוזה שירותי התשלום;

הגדרתו של רכיב חיוני גם היא מנויה בסעיף 1 לחוק וזו לשונה:

"רכיב חיוני", באמצעי תשלום – רכיב באמצעי התשלום, הייחודי למשלם, ובכלל זה החפץ או פרט האימות שנעשה בו שימוש כחלק מאמצעי התשלום, או צירוף של רכיבים כאמור, שבעל הגישה לרכיב או לצירוף הרכיבים כאמור יכול לתת באמצעותו הוראת תשלום, ובלבד שהרכיב או צירוף הרכיבים פורט בחוזה שירותי התשלום בין נותן שירותי התשלום למשלם ובין המשלם;

7. ההסדר החוקי באשר לאחריות המשלם לשימוש לרעה אשר נעשה בכרטיס החיוב, מפורט בס' 24 לחוק:

24. (א) בסעיף זה, "הודעה" – הודעה של המשלם לנותן שירותי תשלום למשלם על גניבה או אבדן של רכיב חיוני באמצעי תשלום או על שימוש לרעה

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 71218-05-24 רובינוב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

באמצעי תשלום.

(ב) המשלם לא יהיה אחראי לשימוש לרעה באמצעי תשלום שנעשה לאחר שנמסרה הודעה.

(ג) המשלם יהיה אחראי לשימוש לרעה באמצעי תשלום שנעשה לפני שנמסרה הודעה, לפי הסכום הנמוך מבין אלה:

(1) סכום קבוע של 75 שקלים חדשים בתוספת של 30 שקלים חדשים לכל יום מהמועד שבו נודע למשלם על הכניבה או האובדן של הרכיב החיוני באמצעי התשלום או על השימוש לרעה באמצעי התשלום, עד למועד מסירת ההודעה; על אף האמור, מסר המשלם את ההודעה בתוך 30 ימים מיום שנעשה לראשונה שימוש לרעה, לא יהיה אחראי לסכום העולה על 450 שקלים חדשים; יום ההודעה לא ייכלל במניין הימים לפי פסקה זו, אם ההודעה נמסרה באותו יום שבו נודע למשלם על הגניבה או האובדן של הרכיב החיוני או על השימוש לרעה באמצעי התשלום; השר, בהסכמת שר האוצר ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכלכלה, רשאי לקבוע, בצו, סכומים שונים מהסכומים הקבועים בפסקה זו;

(2) סכום פעולות התשלום שבוצעו בפועל תוך כדי השימוש לרעה.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), המשלם יהיה אחראי לשימוש לרעה באמצעי תשלום שנעשה לפני שנמסרה הודעה, והגבלת האחראיות לפי הסעיף הקטן האמור לא תחול עליו, אם השימוש באמצעי התשלום נעשה לאחר שהמשלם העמיד את הרכיב החיוני באמצעי התשלום לרשותו של אדם אחר, והכול בין שהשימוש נעשה בידיעת המשלם ובין שנעשה שלא בידיעתו; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו בהתקיים אחד מאלה:

(1) הרכיב החיוני הועמד לרשותו של האדם האחר בנסיבות סבירות למטרת שמירה בלבד או שהועמד לרשותו של מוטב לשם מתן הוראת תשלום באמצעות המוטב;

(2) השימוש לרעה נעשה לאחר שהרכיב החיוני שהועמד לרשות האדם האחר נגנב מאותו אדם או אבד לו.

8. אם כן, החוק מבחין בין שני מצבים ל-"שימוש לרעה". הראשון, כאשר השימוש לרעה נעשה לאחר שמסר הלקוח הודעה לנותנת השירות בדבר האובדן, הגניבה או השימוש לרעה בכרטיס (ס')

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 71218-05-24 רובינוב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

24(ב) לחוק). השני, השימוש לרעה נעשה לפני שמסר הלקוח הודעה לנותנת השירות בדבר האובדן, הגניבה או השימוש לרעה בכרטיס ובכך הלקוח יהא חב באחריות בסכום הנמוך מזה הנקוב בשני תת הסעיפים 24(ג) לחוק. למרות זאת, הגבלת האחריות המנויה בסעיף 24 לחוק לא תחול במידה והלקוח העמיד את הרכיב החיוני באמצעי התשלום לרשותו של אדם אחר, בין אם בידיעתו ובין אם לאו, וזאת לפי סעיף 24(ד) לחוק, וכן במידה והלקוח פעל בכוונת מרמה ובהתאם לכך הגבלת האחריות לא תחול עליו וזאת לפי סעיף 26 לחוק.

9. פרשנות הדין החל על מקרה של שימוש לרעה בכרטיס חיוב תוך שימוש בארנק דיגיטלי פורטו בהרחבה בפסק דינו של כב' הש' ל. גלברד בת"ק (ת"א) 64133-02-23 יריב רגב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ [פורסם בנבו] 22.11.2023, פסקאות 33-39, תחת הכותרת "מבט כללי על הסדר הגבלת אחריות הלקוח מפני שימוש לרעה באמצעי תשלום" ניתוח זה העלה, כי ההסדר המפורט בחוק שירותי תשלום הינו הסדר ביטוחי בעיקרו, ומשמעותו היא כי נותנת שירותי האשראי היא שתישא בעלות העסקאות אשר בוצעו תוך שימוש לרעה בכרטיס החיוב, אף אם הלקוח הודיע לה לה בדיעבד אודות העסקאות המוכחות על ידו.

10. בכל האמור לנטל ההוכחה המוטל על הצדדים נפסק, כי הנטל להוכיח כי התובע, המשלם, הוא אשר ביצע שימוש לרעה בכרטיס החיוב, מוטל על הנתבעת, היא חברת האשראי, אשר בידה המידע באשר לנסיבות ביצוע העסקה, וכי נכון להמריצה לבצע בירור של נסיבות העסקה כמו גם להשתמש באמצעים הטכנולוגיים אשר ימנעו שימוש לרעה שכזה:

"כפי שצויין לעיל אין חולק כי השימוש בכרטיסי האשראי נעשה על ידי אחרים שאינם בעל הכרטיס, הלא הוא התובע, ועל כן נקודת המוצא לדיון זה היא כי התקיים במקרה זה "שימוש לרעה" כמשמעו בחוק. בהנתן האמור, הנטל לשכנע כי חל החריג המטיל על התובע אחריות לתשלומים נושא תובענה זו באשר "השימוש באמצעי התשלום נעשה לאחר שהמשלם העמיד את הרכיב החיוני באמצעי התשלום לרשותו של אדם אחר", כהוראת סעיף 24(ד) לחוק, מוטל על מנפיקת כרטיב האשראי הגם שהיא הנתבעת. "תק (נת') 19327-05-23 עמית חריטון נ' ישראל כרטיס בע"מ [פורסם בנבו 14.1.24, בפסקה 8]."

11. בבסיס קביעה זו, עומדים נימוקים שבמדיניות שיפוטית לפיהם הנתבעת אוזרת בידע העובדתי וכן הטכנולוגי אודות השימוש בכרטיס החיוב, בכל הנוגע לקשר אותו היא מקיימת עם העסקים בהם בוצעו העסקאות בפועל והן בכל הקשור להסדרי הבטיחות הרלוונטיים. אמירה בעלמה, לפיה ההסדר הטכנולוגי הקרוי "אימות דו שלב" הינו הסדר הרמטי, החסין למעשי מרמה או שימוש לרעה, הינה אמירה אשר לא ניתן לקבלה בהיעדר תמיכה ראייתית מספקת – וראה לעניין זה האמור בעניין חריטון, בו צוטט מסמך של מערך הסייבר הלאומי המצביע על כך כי גם מנגנון זה חשוף לשימוש לרעה ולחשיפת פרטי כרטיס החיוב וכי מדובר במנגנון בעל רמת בטיחות

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 71218-05-24 רובינוב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

בינונית בלבד, בו משתמשת חברת האשראי נוכח היותו כלכלי עבורה (עניין **חריטון**, פסקה 12). בכתב הגנתה, מפנה הנתבעת לאסמכתאות ישנות ולפסיקה אשר ניתנה לפני זמן רב, עוד בטרם חוקק חוק שירותי תשלום ובטרם בא לעולם אותו "ארנק דיגיטלי" ודומה, כי על הנתבעת להתאים את טיעוניה המשפטיים לתקופתנו אנו.

12. לאחר ששקלתי את מכלול הראיות וטענות הצדדים, באתי לכדי מסקנה לפיה דין התביעה להידחות, אולם לא מפאת נימוקי הנתבעת באשר למנגנוני ההגנה המתקדמים בהם מוגנת ההתקשרות באמצעות ארנק דיגיטלי. לשיטתי, קיימות אינדיקציות רבות המובילות למסקנה לפיה הארנק הדיגיטלי ובו פרטי האשראי של התובעת הותקן בטלפון אחר, וכי נעשה שימוש בכרטיס האשראי של התובעת על ידה או מי מטעמה, בין אם בידיעתה ובין אם לאו:

13. לכתב התביעה לא צורפה רשימה קונקרטית של העסקאות המוכחות אולם אין חולק כי התובעת שהתה בספרד בחלק מהזמן בו בוצעו העסקאות. גם בזמן בו שהתה בספרד בהתאם לגרסתה, בוצעו עסקאות באמצעות הארנק הדיגיטלי. עיון בפלט העסקאות מעלה כי באותה תקופה, בוצעו עסקאות האופייניות להתנהלות תיירותית בחו"ל (קניות, הסעדה, מוניות ועוד). בזמן זה בוצעו גם עסקאות שאינן באמצעות הארנק הדיגיטלי – ובספרד. מעניין לראות, כי בהתאם לגרסתה של התובעת, היא חזרה לארץ ב – 17.10.23. **לאחר תאריך זה, כל העסקאות אשר בוצעו בכרטיס, בוצעו באמצעות הארנק הדיגיטלי.** באין כל נימוק לאבחנה בין עסקאות הארנק הדיגיטלי אשר בוצעו בזמן בו שהתה התובעת בספרד ובין עסקאות אשר בוצעו באמצעות הארנק הדיגיטלי לאחר שחזרה ארצה, המסקנה המתבקשת הינה כי מכשיר נייד אחד ביצע את כל העסקאות הללו, בזמן בו שהתה התובעת בספרד וכן לאחר חזרתה ארצה. לאחר ה- 17.10.23, חזרה התובעת ארצה אולם הפלט מעלה כי מכשיר הטלפון הנייד ובו הארנק הדיגיטלי בו הותקן כרטיס האשראי שלה – נשאר בספרד והמשיך לבצע עסקאות באותו אופן ודפוס וראה לדוגמה שני חיובים במסעדה בשם LUSCO FUSCO, בה בוצעו שתי עסקאות באמצעות הארנק הדיגיטלי: אחת בתאריך 11.10.23 מועד בו שהתה התובעת בספרד, ואחת בתאריך 19.10.23, מועד לאחר חזרתה ארצה של התובעת.

14. ממצא זה עולה בקנה אחד עם גרסתה של התובעת לפיה נסעה לספרד על מנת למצוא דירה לבנה, אשר החל ללמוד שם, ונשאר שם לאחר שהתובעת חזרה לארץ. מתבקש היה, אם כך, כי תישמע עדותו של הבן, ולו בהיוועדות חזותית. נוסף לכך, התובעת עצמה העידה כי חזרתם לארץ היתה חפוזה ומבולבלת, וכי לא ביררה את נסיבות העסקאות אשר הינן מוכחות לטענתה (עמ' 1 ש' 17 – 19 לפרו'). אמנם, מנגנון ההגנה של הארנק הדיגיטלי אינו הרמטי, כפי שטוענת הנתבעת, אולם במקרה אשר לפני מכלול הנסיבות מצביעות על כך כי העסקאות בכרטיסה של התובעת בוצעו על ידי אדם אחר, אשר היתה לו גישה לכרטיס האשראי של התובעת ולפרטיו.

בית משפט לתביעות קטנות בתל אביב - יפו

ת"ק 71218-05-24 רובינוב נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

15. למעלה מן הצורך אציין, כי התובעת לא הגישה כל ראיה בדבר שימוש לרעה בטלפון הנייד שלה או בכרטיס האשראי שלה: לא דווח על גניבתם או נזק שנגרם בכל דרך אחרת הנובעת משימוש לרעה בכרטיס האשראי. התובעת לא יודעת לומר מתי נעשה השימוש לרעה, לא הוגשה כל חוות דעת מומחה התומכת במסקנה זו מטעמה. מדובר בטענת הכחשה כוללנית אשר אינה עולה בקנה אחד עם שאר הנתונים העולם מפלט העסקאות שהוגש.

16. מכל האמור לעיל באתי לכדי מסקנה כי הנתבעת עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה בדבר המסקנה לפיה פרטי כרטיס האשראי של התובעת הותקנו בארנק דיגיטלי באמצעות התובעת או אדם אחר אשר היתה לו גישה לנתוני התובעת. משכך, ובהתאם לחוק, הנתבעת אינה חייבת בהחזר דמי העסקאות הללו, ודין התביעה, אם כן, להידחות.

17. פערי הכוחות בין התובעת לנתבעת ברורים, ולכן הטלתי על הנתבעת הגשת חוות דעת מומחה אשר תתמוך בטענותיה. יחד עם זאת, ולנוכח המסקנה אליה הגעתי, מצאתי לנכון להשית על התובעת לשלם לנתבעת סך של 3000 ₪ (סכום הנמוך הרבה יותר מעלות כתיבת חוות הדעת כשלעצמה) בגין הוצאות המשפט.

ניתן היום, י"ח טבת תשפ"ה, 18 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.

נעמה ניר, רשמת בכירה

